

ZAPOMENUTÝ PŘÍBĚH SEMLEROVY REZIDENCE ODKRÝVÁ NOVÁ PUBLIKACE ZÁPADOČESKÉ GALERIE V PLZNI

Plzeň, 14. 11. 2023 – V průběhu náročné rekonstrukce a restaurování Semlerovy rezidence vyšlo najevo mnoho nových souvislostí a zjištění nejen o samotné stavbě rodinného sídla, ale i o podnikatelských aktivitách rodiny a jejích osudů po emigraci do Austrálie. Petr Domanický, kurátor sbírky architektury ZČG, utřídil dosavadní poznatky i nejnovější zjištění ze své badatelské činnosti v publikaci **SEMLEROVA REZIDENCE V PLZNI. Trojrozměrný příběh Adolfa Loose a Heinricha Kulky**, kterou vydává Západočeská galerie v Plzni. Kniha je připsána nejmladšímu ze tří synů Semlerových, Vilémovi, u příležitosti jeho nedávných 100 narozenin a v prodeji je na všech pokladnách a na e-shopu Západočeské galerie v Plzni.

Slavnostní představení publikace proběhlo v úterý 14. listopadu 2023 ve společenském sále Semlerovy rezidence. Knihu uvedl hejtmán Plzeňského kraje **Rudolf Špoták** společně se zástupci Západočeské galerie v Plzni, patronem publikace se stal profesor **Christopher Long** z University of Texas, celosvětově proslulý svými publikacemi o životě a díle Adolfa Loose. Slavnostního uvedení se zúčastnil také profesor **Rostislav Švácha** z Ústavu dějin umění Akademie věd ČR, přední český odborník na novodobou architekturu, který knihu lektoroval.

„Právě vydávaná kniha shrnuje dosavadní poznatky o vzniku a pestrých osudech tzv. Semlerovy rezidence na Klatovské třídě č. 110 v Plzni, včetně nejnovějších zjištění z deset let trvající opravy, a také zjištění z cenné komunikace s Vilémem (Willem) Semlerem, dosud žijícím synem původních investorů. Kniha se zabývá aktivitami rodiny Semlerových v předválečném průmyslu Plzeňska a vývojem záměru vytvoření jejich rodinného sídla, které se vyznačuje unikátním prostorovým řešením a vznikalo ve spolupráci s architekty Adolfem Loosem a Heinrichem Kulkou. Kniha rovněž popisuje osudy rodiny i jejich nemovitostí po emigraci v roce 1939 a velká pozornost je pak věnována také obnově a restaurování rezidence po roce 2012, kdy objekt převzala Západočeská galerie v Plzni. V publikaci, která má pozoruhodnou grafickou úpravu, je uplatněno mnoho reprodukcí dokumentů a historických snímků, jsou tu ale také současné snímky a kresby, stejně jako fotografie architektonických modelů a různých detailů“, uvádí autor knihy Petr Domanický.

Publikace je členěna do pěti tematických kapitol: 1. *Hirschovi, Semlerovi a Plzeň*; 2. *Adolf Loos a jeho revoluční návraty ke staré účelnosti*; 3. *Semlerovi: poslední Loosovi plzeňští zákazníci i klienti jeho pokračovatelů*; 4. *Emigrace rodiny Semlerovy a rezidence bez původních majitelů*; 5. *Semlerova rezidence a její okolí*. Grafické uspořádání knihy zpracoval Martin Kutálek, který se inspiroval anglickými publikacemi o architektuře a památkách. Kresby vytvořila Patricie Císlarová, redaktorem byl Tomáš Hausner, oba ze ZČG.

„Pečlivým rozbořením pramenů a pečlivou analýzou architektonických motivů Semlerovy rezidence se Petrovi Domanickému podařilo dokázat, že o koncepci rezidence ještě stačil rozhodnout sám Loos, takže

Heinrich Kulka ji jen provedl a dotvořil, ač ani Kulkův podíl nelze umenšovat. K velmi objevným pasážím Domanického práce též patří hledání starších precedentů pro Loosův Raumlplan a charakteristika jeho scéničnosti či divadelnosti, podle mého soudu značně výstižná,“ napsal ve svém posudku profesor Rostislav Švácha.

Kniha *Semlerova rezidence v Plzni. Trojrozměrný svět Adolfa Loose a Heinricha Kulky* uvede čtenáře i návštěvníka do širokého kontextu dějinných událostí a společenského dění v Plzni ve třicátých letech 20. století; kromě toho však také zachycuje širší tvorbu architekta Adolfa Loose a jeho spolupracovníků v Plzni, osudy rodiny Semlerových a přibližuje památkovou péči o objekt a jeho restaurování v současnosti.

„Rekonstrukce Semlerovy rezidence byla pro Západočeskou galerii v Plzni výzvou a velkou zodpovědností. Jsem rád, že jsme v náročné zkoušce obstáli, o čemž svědčí i nedávné udělení Ceny poroty v soutěži Stavba roku Plzeňského kraje 2022, ale i velký zájem veřejnosti o prohlídky. Poděkování patří Plzeňskému kraji, mnoha odborníkům, kteří se na rekonstrukci podíleli, ale především Petrovi Domanickému za jeho pečlivou a usilovnou práci, kterou při rekonstrukci odvedl,“ dodává Roman Musil, ředitel Západočeské galerie v Plzni.

Semlerova rezidence

Historický bytový interiér rodiny Oskara a Jany Semlerových, který vznikl v letech 1933–1934 na Klatovské třídě č. 110 v Plzni, patří k předním památkám moderní architektury ve střední Evropě. Nemá klasická podlaží; jeho jednotlivé prostory různých výšek se v šesti úrovních soustřeďují kolem centrální obytné haly. Toto řešení nazývané *Raumlplan* navazuje na Loosovo pojetí Müllerovy vily v Praze. Semlerova rezidence je jediný Loosův interiér v Plzni, ve kterém byl *Raumlplan* uplatněn. Loos se podílel na návrhu základní koncepce prostorového řešení Semlerovy rezidence; jeho spolupracovník a žák Heinrich Kulka ji pak vyprojektoval a stavbu dokončil.

Plzeňský kraj získal bytový dům v roce 2012 a předal jeho správu a dohled nad plánovanou rekonstrukcí Západočeské galerii v Plzni. Rekonstrukce celého objektu proběhla ve třech fázích: první začala již v roce 2013, poslední pak byla dokončena v minulém roce. Tento architektonický unikát se podařilo zachránit díky finanční podpoře Plzeňského kraje, který na rekonstrukci uvolnil 80 milionů korun z programu na obnovu památek, dalších 30 milionů korun bylo získáno z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

Dům se stal součástí mezinárodní sítě významných staveb moderní architektury ICONIC HOUSES, která čítá téměř 200 domů po celém světě od významných architektů jako Frank Lloyd Wright, Le Corbusier, Antonio Gaudí, Ludwig Mies van der Rohe a dalších.

Petr Domanický (nar. 1973 v Plzni)

Studoval na Masarykově gymnáziu v Plzni a na Fakultě architektury ČVUT v Praze. Po ukončení studií v roce 1997 pracoval na plzeňském pracovišti Národního památkového ústavu, kde působil až do roku 2009. Ve stejném roce nastoupil do Západočeské galerie v Plzni jako kurátor nově založené podsbírkky architektury. Souběžně s budováním

sbírky se autorsky spolupodílel na několika publikacích a výstavách se zaměřením na architekturu. Samostatně připravil výstavy a knihy *Lesk, barvy a iluze: Architektura Plzně v šedesátých letech*; *Hanuš Zápal (1885–1964): Architekt Plzeňska*; a *Pracovna republiky: Architektura Plzně v letech 1918–1938*. Za projekt *Plzeň zmizelá*, který vedl, obdržela ZČG v roce 2017 Uměleckou cenu města Plzně v kategorii Cena za významnou kulturní událost roku. V poslední době připravil výstavu *Loos a Plzeň*, kterou Česká centra od roku 2020 prezentovala postupně např. v Tel Avivu, New Yorku, Vídni, Paříži, Tokiu, Mnichově, Bruselu a v Centru Bavaria Bohemia v Schöensee. Loosovi a jeho plzeňským spolupracovníkům a klientům se věnuje od devadesátých let. Semlerovou rezidencí se intenzivně zabývá od roku 1998, nejprve jako památkář, a po roce 2009 jako garant za ZČG při její obnově a restaurování. K tomu z velké části připravil historické podklady, významně se podílel na koncepci restaurování a obnovy a následně také vytvořil stálou expozici. Jako jediný měl příležitost v týmu působit od počátku příprav obnovy po dokončení. Za obnovu Semlerovy rezidence jej v závěru roku 2022 plzeňský list MF Dnes zařadil mezi *Vítěze roku*.

SEMLEROVA REZIDENCE V PLZNI. Trojrozměrný příběh Adolfa Loose a Heinricha Kulky

Vydala Západočeská galerie v Plzni, příspěvková organizace

Autor: Petr Domanický, ZČG

Redakce, jazyková úprava a překlad do angličtiny: Tomáš Hausner, ZČG

Grafická úprava: grafické studio Kolář & Kutálek, Horažďovice

Publikaci lze zakoupit na pokladnách a v [e-shopu ZČG](#).